

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Wojciechowski

Grzegorz Swaczyna (ławnik Sądu Najwyższego)

w sprawie z wniosku K. C.

z udziałem M. B.

o stwierdzenie nabycia spadku po S. C. i I. C.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 29 marca 2023 r.

skargi nadzwyczajnej wniesionej przez Prokuratora Generalnego od postanowienia Sądu Rejonowego w Żarach z 20 listopada 2001 r., sygn. I Ns 644/01,

- 1. stwierdza, że postanowienie Sądu Rejonowego w Żarach z dnia 20 listopada 2001 r., sygn. I Ns 644/01 zostało wydane z naruszeniem prawa;**
- 2. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania wywołane wniesieniem skargi nadzwyczajnej.**

UZASADNIENIE

Prokurator Generalny skargą nadzwyczajną wniesioną 31 grudnia 2021 r., działając na podstawie art. 89 § 1 pkt 1 i 2 oraz art. 115 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 1904; dalej: „u.SN”) – z uwagi na konieczność zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, albowiem w wyniku wydania postanowienia Sądu Rejonowego w Żarach I Wydział Cywilny z 20 listopada 2001 r. I Ns 644/01 doszło do naruszenia zasady ochrony zaufania

obywateli do państwa w szczególności w kontekście realizacji zasady bezpieczeństwa prawnego, zawartej w art. 2 Konstytucji RP, a także naruszenia prawa do odpowiednio ukształtowanej procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności, wyrażonego w art. 45 ust 1 Konstytucji RP oraz konstytucyjnego prawa do dziedziczenia, chronionego w ramach art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, polegającego na wydaniu przez Sąd orzeczenia o stwierdzeniu nabycia gospodarstwa rolnego wchodzącego w skład spadku po I. C. zmarłej 2001 r. z zastosowaniem przepisu art. 1059 k.c. i art. 1064 k.c., które utraciły moc obowiązującą na skutek: wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 31 stycznia 2001 r. (P 4/99) i w konsekwencji wyłączając od dziedziczenia spadkobierców ustawowych: M. B. oraz M. C. – zaskarżył postanowienie Sądu Rejonowego w Żarach I Wydział Cywilny z dnia 20 listopada 2001 roku, sygn. akt I Ns 644/01 - w części dotyczącej punktu II.

Na zasadzie art. 89 § 1 pkt 1 i 2 u.SN w zw. z art. 398⁴ § 1 k.p.c. zaskarżonemu postanowieniu Prokurator Generalny zarzucił:

I. naruszenie zasady ochrony zaufania obywateli do państwa w szczególności w kontekście realizacji zasady bezpieczeństwa prawnego, zawartych w art. 2 Konstytucji RP, a także naruszenie prawa do odpowiednio ukształtowanej procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności, wyrażonymi w art. 45 ust 1 Konstytucji RP oraz konstytucyjnego prawa do dziedziczenia, chronionego w ramach art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji RP ochrony prawa dziedziczenia chronionego w art. 21 ust. 1 Konstytucji RP oraz zasady równości wynikającej z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP oraz zasady legalizmu wyrażonej w art. 7 Konstytucji RP polegające na wydaniu przez Sąd orzeczenia o stwierdzeniu nabycia gospodarstwa rolnego wchodzącego w skład spadku po I. C. zmarłej 2001 r. z zastosowaniem przepisów art. 1059 k.c. i art. 1064 k.c., które utraciły moc obowiązującą na skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 31 stycznia 2001 r. (P 4/99) i w konsekwencji wyłączając od dziedziczenia spadkobierców ustawowych: M. B. oraz M. C.;

II. naruszenie w sposób rażący:

1. prawa materialnego, tj. art. 1059 pkt 1 i 2 i art. 1064 k.c. w związku z § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. w sprawie warunków dziedziczenia ustawowego gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 89, poz. 519) polegające na niewłaściwym zastosowaniu przepisów i orzeczenia na ich podstawie o stwierdzeniu nabycia gospodarstwa rolnego wchodzącego w skład spadku po I. C. zmarłej 2001 r. wyłącznie przez K. C., wyłączając od dziedziczenia spadkobierców ustawowych: M. B. oraz M. C. w sytuacji, gdy art. 1059 k.c. i art. 1064 k.c. został uznany za niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP - w zakresie, w jakim odnosi się do spadków otwartych od dnia 14 lutego 2001 r., i tym samym dziedziczenie gospodarstwa rolnego po zmarłej 2001 r. I. C. powinno zostać ustalone w oparciu o przepisy ogólne, tj. art 931 k.c.

2. prawa procesowego, tj. art. 670 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 677 k.p.c. w zw. z art. 931 k.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na nieprawidłowym ustalaniu kręgu spadkobierców uprawnionych do dziedziczenia gospodarstwa rolnego wchodzącego w skład spadku po I. C. zmarłej 2001 r. i stwierdzenie nabycia gospodarstwa rolnego wchodzącego w skład spadku po niej na rzecz K. C., wyłączając od dziedziczenia spadkobierców ustawowych: M. B. oraz M. C.

Powołując się na art. 91 § 1 u.SN Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia części w zakresie pkt. II i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Żarach I Wydział Cywilny.

W uzasadnieniu skargi nadzwyczajnej Prokurator Generalny wyjaśnił, że 5 października 2001 r. K. C. złożył w Sądzie Rejonowym w Żarach wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po rodzicach: S. C., zmarłym 1991 r. oraz I. C., zmarłej 2001 r. Pozostałymi uczestnikami postępowania byli syn spadkodawców: M. C. oraz córka M. B.. Rodzice uczestników nie pozostawili testamentów. W skład masy spadkowej wchodziło m.in. gospodarstwo rolne położone w L.. Ustawowymi spadkobiercami I. C. były jej dzieci, tj. wszyscy uczestnicy postępowania o sygn. I Ns 644/01.

Postanowieniem z 20 listopada 2001 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I Ns 644/01 Sąd Rejonowy w Żarach stwierdził w punkcie I, iż spadek po S. C. nabyli wdowa I. C. oraz dzieci K. C., M. C. i M. B., po 1/3 części każde z nich, przy

czym wchodzący w skład spadku udział w gospodarstwie rolnym przypadł na podstawie ustawy wdowie I. C. oraz synowi K. C.. K. C. w chwili śmierci ojca prowadził gospodarstwo rolne razem z matką i posiadał kwalifikację teoretyczne do zajmowania się produkcją rolną.

Sąd Rejonowy w Żarach w pkt II postanowienia orzekł o stwierdzeniu nabycia spadku po I. C., zmarłej 2001 r. Sąd przyznał spadek wszystkim uczestnikom postępowania, jednakże gospodarstwo rolne w całości przypadło K. C. jako zstępnemu kwalifikowanemu do jego prowadzenia w rozumieniu art. 1059 k.c.

Postanowienie Sądu Rejonowego w Żarach z 20 listopada 2001 r. nie zostało zaskarżone i uprawomocniło się w I instancji. Jak ustalono M. C. zmarł 2021 r. i spadek po nim na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Żarach z 1 grudnia 2021 r., sygn. akt I Ns 215/21 na podstawie ustawy nabyło jego rodzeństwo: K. C. oraz M. B. po 1/2 części spadku każde z nich, z dobrodziejstwem inwentarza. Orzeczenie stało się prawomocne z dniem 9 grudnia 2021 r.

W uzasadnieniu podstaw skargi nadzwyczajnej Prokurator Generalny wskazał, że wydane przez Sąd Rejonowy w Żarach orzeczenie o stwierdzeniu nabycia gospodarstwa rolnego wchodzącego w skład spadku po I. C. na podstawie przepisów uznanych następnie za niezgodne z wzorcem konstytucyjnym i w konsekwencji wyłączając od dziedziczenia spadkobierców ustawowych: M. B. oraz M. C., godzi w konstytucyjną zasadę demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, jak również w zasady z niej wynikające, tj. zasadę zaufania do państwa i bezpieczeństwa prawnego, a także konstytucyjne prawo dziedziczenia i prawo do sądu.

W ocenie skarżącego w przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy w Żarach procedował w sposób niewłaściwy wydając rozstrzygnięcie orzeczenia o stwierdzeniu nabycia gospodarstwa rolnego wchodzącego w skład spadku po I. C. z zastosowaniem przepisów art. 1059 k.c. i art. 1064 k.c., które utraciły moc obowiązującą na skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 31 stycznia 2001 r. (P 4/99) i w konsekwencji wyłączając od dziedziczenia spadkobierców ustawowych: M. B. oraz M. C. Kwestionowane orzeczenie Sądu Rejonowego w Żarach uprzywilejowało, w sposób sprzeczny z zasadami sprawiedliwości społecznej,

jednego ze spadkobierców, wbrew regułom płynącym ze wskazanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego. W dacie wydania zaskarżonego postanowienia, w obrocie prawnym pozostawał już wyrok Trybunału Konstytucyjnego, w którym uznał za niezgodne z Konstytucją przepisy art. 1059, art. 1060, art. 1062, art. 1063, art. 1064, art. 1087 k.c., a także Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. w sprawie warunków dziedziczenia ustawowego gospodarstw rolnych (Dz. U. z 1990 r., nr 89, poz. 619). Powyższe przepisy, różnicujące sytuację prawną spadkobierców w zakresie dziedziczenia gospodarstwa rolnego, stanowiły podstawę rozstrzygnięcia zawartego w punkcie II. zaskarżonego postanowienia spadkowego.

W odpowiedzi na skargę nadzwyczajną z 22 marca 2022 r. pełnomocnik uczestnika K. C. wniósł o oddalenie skargi nadzwyczajnej w całości.

W uzasadnieniu odpowiedzi uczestnik wskazał, że od wydania zaskarżonego postanowienia upłynęło 21 lat. Treść postanowienia była znana uczestniczkę postępowania M. B. już w 2001 r. Uczestniczka postępowania nie kwestionowała wówczas treści postanowienia, mimo iż jako strona postępowania miała prawo zaskarżyć postanowienie w drodze zwyczajnego środka odwoławczego. Nie skorzystała jednak z tego prawa. Przez ponad 20 lat uczestniczka postępowania godziła się z trwającym stanem rzeczy i nie wykazała żadnej inicjatywy w kierunku podważenia orzeczenia Sądu. Natomiast uczestnik K. C. występował przed Sądem Rejonowym w Żarach z zaufaniem do państwa prawa i przeświadczeniem, że Sąd rozpoznający sprawę orzeka w oparciu o obowiązujące prawo i zgodnie z obowiązującymi procedurami. Nie miał powodu, by doszukiwać się uchybień prawnych w orzeczeniu, które się uprawomocniło ponad 20 lat temu i nigdy nie było zaskarżone, ani w żaden inny sposób kwestionowane przez zainteresowane osoby czy organy wymiaru sprawiedliwości.

W ocenie uczestnika należy również wskazać, iż skarżący błędnie wskazuje, iż nie doszło do wystąpienia „nieodwracalnych skutków prawnych” zaskarżonego postanowienia. Aktem notarialnym z 15 maja 2002 r., Rep. A nr [...] uczestnik postępowania K. C. i jego żona A. C. rozszerzyli obowiązującą ich majątkową wspólność ustawową małżeńską na majątek nabyty przed zawarciem związku małżeńskiego oraz w czasie trwania związku małżeńskiego przez któregokolwiek z

nich z tytułu dziedziczenia. Oznacza to, iż na skutek zawartej umowy majątkowej małżeńskiej żona uczestnika postępowania została współwłaścicielem przedmiotowego gospodarstwa rolnego na zasadach wspólności ustawowej małżeńskiej. Współmałżonkowie zdecydowali się rozbudować gospodarstwo i wzięli na ten cel kredyt, który został zabezpieczony hipoteką zwykłą i hipoteką kaucyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy jest organem władzy sądowniczej, powołanym do sprawowania wymiaru sprawiedliwości m.in. przez kontrolę nadzwyczajną prawomocnych orzeczeń sądowych w celu zapewnienia ich zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej (art. 1 pkt 1 lit. b u.SN).

Skarga nadzwyczajna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o charakterze wyjątkowym, który wyznacza przede wszystkim jej publicznoprawna funkcja. Instytucja ta została wprowadzona do polskiego porządku prawnego w celu zapewnienia braku w systemie nadzwyczajnych środków zaskarżenia instrumentu pozwalającego na zmianę albo uchylenie prawomocnych orzeczeń sądowych ewidentnie wadliwych, które nie powinny zapaść w demokratycznym państwie prawnym urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. W ten sposób umożliwia ona realizację konstytucyjnej zasady rzetelności działania instytucji publicznych, wyrażonej w preambule Konstytucji, a także zasady państwa prawnego (art. 2 Konstytucji) i zasady legalizmu (art. 7 Konstytucji) (wyrok Sądu Najwyższego z 28 października 2020 r., I NSNp 3/20).

Wskazany wyżej cel instytucji skargi nadzwyczajnej oraz funkcja, jaką ma ona pełnić w systemie prawa, znalazły odzwierciedlenie w odnoszących się do niej szczegółowych regulacjach zawartych w ustawie o Sądzie Najwyższym. Przede wszystkim, ustalając zakres przedmiotowy kontroli dokonywanej w ramach tej skargi, ustawodawca ściśle określił dopuszczalne podstawy jej wniesienia. Jak wynika z art. 89 § 1 u.SN, skarga nadzwyczajna może zostać wniesiona tylko wtedy, jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej

(podstawa ogólna lub przesłanka funkcjonalna) oraz pod warunkiem wykazania, że doszło do: a) naruszenia zasad lub wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji; b) rażącego naruszenia prawa przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie; c) oczywistej sprzeczności istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego (podstawy szczególne).

Każda skarga nadzwyczajna musi mieć oparcie w podstawie ogólnej oraz w co najmniej jednej z trzech wymienionych w art. 89 § 1 u.SN podstaw szczególnych.

Ustawodawca zaznaczył ekstraordynaryjny charakter skargi nadzwyczajnej istotnie ograniczając możliwość jej skutecznego wniesienia w aspekcie przedmiotowym, podmiotowym oraz temporalnym. Dopuszczalność jej wniesienia w niektórych sprawach została całkowicie albo częściowo wyłączona (art. 90 § 3 i 4 u.SN), a krąg podmiotów uprawnionych do jej wniesienia został zawężony do enumeratywnie wskazanych w art. 89 § 2 u.SN organów władzy publicznej (Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, oraz w zakresie właściwości: Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Rzecznika Praw Dziecka, Rzecznika Praw Pacjenta, Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznika Finansowego, Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców i Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów). Co do zasady, skargę nadzwyczajną wnosi się w terminie 5 lat od dnia uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia, a jeżeli od orzeczenia została wniesiona kasacja albo skarga kasacyjna – w terminie roku od dnia ich rozpoznania (art. 89 § 3 zd. 1 u.SN). Ponadto, zgodnie z art. 90 § 1 u.SN, od tego samego orzeczenia w interesie tej samej strony skarga nadzwyczajna może być wniesiona tylko raz.

Wszystkie powyższe ograniczenia są bezpośrednio związane z takim określeniem charakteru skargi nadzwyczajnej, że jej funkcjonowanie w systemie prawnym wprowadza istotne odstępstwo od konstytucyjnej zasady stabilności stosunków prawnych ukształtowanych prawomocnymi orzeczeniami sądowymi (art. 2 i art. 45 Konstytucji). Dlatego instytucja ta powinna być wykorzystywana z daleko posuniętą ostrożnością i nie powinna być postrzegana jako kolejny nadzwyczajny środek zaskarżenia służący kontroli i ewentualnej korekcie wszelkich wadliwych orzeczeń. Jak wskazał Sąd Najwyższy, skarga nadzwyczajna jest „wentylem

bezpieczeństwa”, środkiem absolutnie ekstraordynaryjnym, który winien być wnoszony przez uprawniony podmiot tylko we wskazanych w ustawie sytuacjach (wyrok Sądu Najwyższego z 24 czerwca 2020 r., I NSNc 41/19; postanowienie Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2021 r., I NSNc 61/20), tj. kiedy skorygowanie prawomocnego orzeczenia w celu zapewnienia zgodności z zasadami konstytucyjnymi przy pomocy innych środków nadzwyczajnych nie jest już, bądź nigdy nie było, możliwe.

Sąd Najwyższy, badając w tym zakresie sprawę z urzędu, nie stwierdził istnienia jakichkolwiek okoliczności, które mogłyby uzasadniać ocenę, że skarga nadzwyczajna w niniejszej sprawie jest niedopuszczalna, co uzasadniałoby jej odrzucenie *a limine*, bez potrzeby merytorycznego zbadania podniesionych w niej zarzutów. Zaskarżone orzeczenie nie dotyczy przy tym żadnej ze spraw spośród wymienionych w art. 90 § 3 i 4 u.SN. Z kolei z art. 115 § 1 u.SN wynika, że skarga nadzwyczajna od prawomocnych orzeczeń kończących postępowanie w sprawach, które uprawomocniły się po dniu 17 października 1997 r., może być wniesiona w okresie 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Stosownie zaś do art. 115 § 1a u.SN, skarga nadzwyczajna od prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, które uprawomocniło się przed jej wejściem w życie, może być wniesiona przez Prokuratora Generalnego lub Rzecznika Praw Obywatelskich.

W przedmiotowej sprawie skarga nadzwyczajna została wniesiona przez Prokuratora Generalnego w okresie 6 lat od wejścia w życie u.SN, a zaskarżone postanowienie uprawomocniło się po dniu 17 października 1997 r., a przed wejściem w życie ustawy o SN. W świetle art. 89 § 1 i 2 w zw. z art. 115 § 1 i 1a u.SN nie budzi więc wątpliwości legitymacja Prokuratora Generalnego do wniesienia skargi nadzwyczajnej i dochowanie terminu na jej wniesienie. Orzeczenie to nie zostało wzruszone w trybie wznowienia postępowania. Niedopuszczalne jest w tej sprawie także wniesienie skargi kasacyjnej. Wniesieniu skargi nadzwyczajnej nie stoi na przeszkodzie wartość przedmiotu zaskarżenia, gdyż przepisy u.SN nie wprowadzają w tym zakresie ograniczenia. Z uwagi na upływ ponad 21 lat od uprawomocnienia się orzeczenia, nie jest możliwe wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 424⁶

§ 1 k.p.c.). Reasumując tę część rozważań należy zatem stwierdzić, że nie ma przeszkód do merytorycznego rozpoznania wniesionej skargi nadzwyczajnej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że konstrukcja skargi nadzwyczajnej, zakładająca koniunkcję którejś z podstaw szczegółowych oraz ogólnej podstawy funkcjonalnej wymaga, aby w pierwszej kolejności dokonać oceny podstaw szczegółowych, a następnie dopiero dokonać oceny tego, czy w przypadku uznania jednej ze szczegółowych podstaw skargi za uzasadnioną, ziściła się również przesłanka funkcjonalna. Innymi słowy, oceniając zasadność wniesienia skargi nadzwyczajnej należy ustalić zaistnienie którejś z przesłanek szczegółowych oraz dodatkowo to, czy jej zaistnienie oznacza w danym przypadku, że uchylenie prawomocnego wyroku sądu powszechnego lub wojskowego jest „konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej” (wyroki Sądu Najwyższego z: 5 listopada 2020 r., I NSNc 57/20; 8 grudnia 2020 r., I NSNc 44/20; 17 grudnia 2020 r., I NSNc 9/20; 21 kwietnia 2021 r., I NSNc 89/20; postanowienie Sądu Najwyższego z 2 grudnia 2020 r., I NSNc 102/20).

Przechodząc do oceny zarzutów skargi nadzwyczajnej należy stwierdzić, że podniesione naruszenie art. 64 Konstytucji RP ust. 2 jest zasadne. Konstytucja RP w art. 64 ust. 1 stanowi, że każdy ma prawo do własności, innych praw majątkowych oraz prawo dziedziczenia. Zgodnie z ust. 2 tego przepisu własność, inne prawa majątkowe, prawo dziedziczenia podlegają równej dla wszystkich ochronie prawnej. Powołana norma konstytucyjna ujmuje własność szeroko. Wymienia także inne prawa majątkowe, poręczając prawo ich dziedziczenia. Pozostaje w związku z powołanym przez Prokuratora Generalnego art. 21 Konstytucji RP, który wymienia własność i prawo jej dziedziczenia jako podstawową zasadę ustroju gospodarczego państwa. Treść art. 21 i art. 64 Konstytucji RP dotyczy tych samych kwestii, ale w innym ujęciu (art. 21 odnosi się do zasad ustroju gospodarczego, art. 64 dotyczy jednego z podstawowych praw ekonomicznych człowieka).

W świetle utrwalonej linii orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego przywołanego w wyroku TK z 29 maja 2007 r., P 20/2006, OTK-A 2007, nr 6, poz. 52, do konstytucyjnych standardów ochrony dziedziczenia należą: 1) nakaz

ukształtowania instytucji dziedziczenia przez ustawodawcę w zgodzie z założeniami konstytucyjnymi; 2) zakaz arbitralnego przejmowania przez państwo lub inne podmioty prawa publicznego własności osób zmarłych – prawo własności przysługujące osobie fizycznej nie może wygasać w chwili jej śmierci, ale powinno trwać nadal, co zakłada jego przejście na inną osobę lub osoby; 3) wolność rozrządzenia swoim majątkiem na wypadek śmierci i wynikający stąd nakaz uwzględniania woli właściciela jako podstawowego czynnika rozstrzygającego o tym, komu mają w razie jego śmierci przypaść przedmioty tworzące jego majątek – o losach majątku wchodzącego w skład masy spadkowej decydować powinna przede wszystkim wola spadkodawcy, a nie ustalone przez ustawodawcę reguły dziedziczenia; 4) wymóg, aby regulacje ustawowe odnoszące się do dziedziczenia z ustawy odwoływały się do zakładanej racjonalności spadkodawcy i uwzględniały pewną typowość rozporządzeń testamentowych; 5) nakaz równego traktowania spadkobierców w podobnych lub zbliżonych sytuacjach prawnych – wybór przez ustawodawcę określonego modelu dziedziczenia powinien być konsekwentny, tzn. ustawodawca nie może tworzyć przepisów wyjątkowych, naruszających zasadę równej ochrony prawa dziedziczenia; 6) zakaz pozbawiania jakiejś kategorii osób zdolności dziedziczenia, czyli możliwości nabycia własności i innych praw majątkowych po śmierci osoby, której przysługiwały one za życia; 7) ochrona praw osób, które uzyskały status spadkobiercy po śmierci określonej osoby - Konstytucja RP chroni prawa nabyte w drodze dziedziczenia; 8) nakaz takiego ukształtowania regulacji prawnych, aby umożliwić spadkobiercy wskazanemu przez spadkodawcę lub w braku takiego wskazania określonego przez ustawodawcę - definitywne nabycie składników majątku spadkowego.

Dziedziczenie w rozumieniu art. 64 i art. 21 Konstytucji RP odnosi się „do gwarancji ochrony wolności nabywania majątku po śmierci innej osoby, nie zaś prawa dysponowania majątkiem na wypadek śmierci” (tak: K. Zaradkiewicz w: *Konstytucja RP, tom I. Komentarz. Art. 1-86*, red. M. Safjan i in. Warszawa 2016, s. 1460). Prawo do własności powinno być rozumiane jako wyrażające ogólną wolność majątkową, zaś prawo dziedziczenia jako prawo do gwarancji spadkobrania (bycia spadkobiercą), ale także poszanowania woli podmiotu, który nie chce być spadkobiercą. W literaturze zwraca się uwagę i na to, że „ochrona

dziedziczenia powinna być zmodyfikowana w stronę ochrony przed spadkiem” (por. M. Bartoszewicz w: *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. M. Haczowska, Warszawa 2014, s. 116). Tym samym w pełni uzasadniony jest zarzut naruszenia wywodzonej z art. 2 Konstytucji RP zasady zaufania do państwa i bezpieczeństwa prawnego oraz zasady równego traktowania własności, innych praw majątkowych oraz prawa dziedziczenia, określonej w art. 64 ust. 2 Konstytucji RP, a także prawa do odpowiednio ukształtowanej procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności, wyrażonego w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, poprzez wydanie przez Sąd Rejonowy w Żarach I Wydział Cywilny postanowienia o stwierdzeniu nabycia gospodarstwa rolnego wchodzącego w skład spadku po I. C. zmarłej 2001 r. z zastosowaniem przepisów art. 1059 k.c. i art. 1064 k.c., które utraciły moc obowiązującą na skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 31 stycznia 2001 r. (P 4/99) i w konsekwencji wyłączając od dziedziczenia spadkobierców ustawowych: M. B. oraz M. C. Takie działanie Sądu Rejonowego w Żarach naruszyło prawo zmarłego do rozporządzenia swoim majątkiem na wypadek śmierci i naruszyło prawo do własności prawidłowo ustalonego kręgu spadkobierców wobec majątku spadkowego.

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy w Żarach procedował w sposób niewłaściwy wydając rozstrzygnięcie orzeczenia o stwierdzeniu nabycia gospodarstwa rolnego wchodzącego w skład spadku po I. C. zmarłej 2001 r. z zastosowaniem przepisów art. 1059 k.c. i art. 1064 k.c., które utraciły moc obowiązującą na skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 31 stycznia 2001 r. (P 4/99) i w konsekwencji wyłączając od dziedziczenia spadkobierców ustawowych: M. B. oraz M. C. Zaskarżone orzeczenie Sądu Rejonowego w Żarach uprzywilejowało, w sposób sprzeczny z zasadami sprawiedliwości społecznej, jednego ze spadkobierców, wbrew regułom płynącym ze wskazanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego. W konsekwencji powyższych uchybień Sądu naruszone zostało prawo uczestnika postępowania do rzetelnej procedury sądowej. Sąd Rejonowy w Żarach w sposób niewłaściwy zastosował normy prawa procesowego, czym naruszył wskazane przez Trybunał wymagania, a w konsekwencji także zasady i prawa określone w Konstytucji RP. Uczestnik postępowania sądowego nie powinien

ponosić negatywnych konsekwencji, które są wynikiem wadliwego procedowania Sądu.

Podstawą szczególną skargi nadzwyczajnej wskazaną przez Prokuratora Generalnego jest także naruszenie w sposób rażący wskazanych w niej przepisów prawa materialnego i procesowego przez ich niewłaściwe zastosowanie.

Według art. 89 § 1 pkt 2 u.SN skarga nadzwyczajna może zostać uwzględniona, jeżeli orzeczenie w sposób rażący narusza prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. Sąd Najwyższy podkreśla, że naruszenie prawa „rażące” jest czym innym niż naruszenie prawa „oczywiste”, czyli widoczne dla przeciętnego prawnika *prima facie* bez konieczności wnikliwej analizy (por. np. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 29 marca 2019 r., V CSK 326/18 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2017 r., SNO 22/17). Na tle skargi nadzwyczajnej ocena tego, czy doszło do rażącego naruszenia prawa jest uzależniona od: (1) wagi naruszonej normy, tj. jej pozycji w hierarchii norm prawnych, (2) stopnia (istotności) jej naruszenia, (3) skutków naruszenia dla stron postępowania.

Naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię polega na błędnym ustaleniu treści pojęć prawnych, w tym zasad współżycia społecznego (wyroki Sądu Najwyższego z 8 marca 2012 r., III PK 52/11 oraz z 19 stycznia 1998 r., I CKN 424/97). Naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie polega natomiast na błędnym przyjęciu lub zaprzeczeniu związku, jaki zachodzi między faktem ustalonym w procesie a normą prawną (T. Ereciński, uwaga nr 15 do art. 398³ *Kodeksu postępowania cywilnego*, w: *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, tom III, Postępowanie rozpoznawcze*, red. T. Ereciński, LEX/el. 2016).

Zgodnie z art. 669 k.p.c. sąd spadku wydaje postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku po przeprowadzeniu rozprawy, na którą wzywa wnioskodawcę oraz osoby mogące wchodzić w rachubę jako spadkobiercy ustawowi i testamentowi. Natomiast w myśl art. 677 § 1 k.p.c. sąd stwierdzi nabycie spadku przez spadkobierców, choćby były nimi inne osoby niż te, które wskazali uczestnicy. W postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku Sąd wymienia spadkodawcę oraz wszystkich spadkobierców, którym spadek przypadł, jak również wysokość ich udziałów.

W dacie wydania zaskarżonego postanowienia, w obrocie prawnym pozostawał już wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 31 stycznia 2001 r. (P 4/99), w którym uznał za niezgodne z Konstytucją przepisy art. 1059, art. 1060, art. 1062, art. 1063, art. 1064, art. 1087 k.c., a także Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. w sprawie warunków dziedziczenia ustawowego gospodarstw rolnych (Dz. U. z 1990 r., nr 89, poz. 619). Powyższe przepisy, różniące sytuację prawną spadkobierców w zakresie dziedziczenia gospodarstwa rolnego, stanowiły podstawę rozstrzygnięcia zawartego w punkcie II. zaskarżonego postanowienia spadkowego. Trybunał Konstytucyjny, w powyższym judykacie, określił datę utraty mocy obowiązującej zakwestionowanych przepisów Kodeksu cywilnego i Rozporządzenia. Jako daty graniczne przyjęto moment otwarcia spadku oraz dzień wejścia w życie przedmiotowego wyroku, tj. dzień ogłoszenia go w Dzienniku Ustaw. Omawiane rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw z 2001 r. (nr 11, poz. 91) dnia 14 lutego 2001 r., a zatem w tym dniu weszło w życie. Skutkiem powyższego była utrata, od 14 lutego 2001 r., mocy obowiązującej przepisów Kodeksu cywilnego odmiennie regulujących dziedziczenie gospodarstw rolnych, a niżeli wynikałoby to z treści art. 931 k.c. i nast.

W przedmiotowej sprawie otwarcie spadku po I. C. nastąpiło w dniu 19 marca 2001 r., a zatem już po wejściu w życie wskazanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Niedopuszczalne było zatem wydanie orzeczenia końcowego z uwzględnieniem treści art. 1059 k.c. i art. 1064 k.c., albowiem przepisy te utraciły moc wobec spadków otwartych po dacie 14 lutego 2001 r. Dziedziczenie po zmarłej I. C. powinno zostać ustalone w oparciu o przepisy ogólne, tj. art. 931 k.c. Udział spadkodawczyni w gospodarstwie rolnym w L. winien być przypaść zatem w częściach równych jej wszystkim dzieciom, tj. K. C., M. C. i M. B. Na skutek oczywistego błędu Sądu Rejonowego w Żarach, co przyznaje w uzasadnieniu sam Sąd, M. C. i M. B. zostali przy dziedziczeniu pominięci.

Niewłaściwe zastosowanie art. 1059 pkt 1 i 2 oraz art. 1064 k.c. w związku z § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. w sprawie warunków dziedziczenia ustawowego gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 89, poz. 519), w ocenie Sądu Najwyższego ma charakter rażący, gdyż na ich podstawie Sąd Rejonowy w Żarach orzekł o stwierdzeniu nabycia gospodarstwa rolnego wchodzącego w skład

spadku po I. C. wyłącznie przez K. C., wyłączając od dziedziczenia spadkobierców ustawowych: M. B. oraz M. C. w sytuacji, gdy przepis art. 1059 k.c. i art. 1064 k.c. został uznany za niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP - w zakresie, w jakim odnosił się do spadków otwartych od dnia 14 lutego 2001 r.

Przechodząc do analizy zarzutu naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 670 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 677 § 1 i 2 k.p.c., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, polegające na braku przeprowadzenia z urzędu badania prawidłowego kręgu spadkobierców uprawnionych do dziedziczenia gospodarstwa rolnego wchodzącego w skład spadku po I. C. i stwierdzenie nabycia gospodarstwa rolnego na rzecz K. C., wyłączając od dziedziczenia spadkobierców ustawowych: M. B. oraz M. C. Sąd Najwyższy stwierdza, że wobec powyższych rozważań, wskazane naruszenia miało charakter rażący i oczywisty. Sąd Rejonowy w Żarach I Wydział Cywilny wydając postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku po I. C. w sprawie o sygn. akt I Ns 644/01 zaniechał dokonania prawidłowej oceny prawnej przepisów będących podstawą jego wydania. Tym samym nastąpił brak prawidłowego ustalenia z urzędu kto jest spadkobiercą.

O rażącym charakterze naruszenia prawa świadczą również skutki, jakie ono wywołuje. Sąd spadku ma obowiązek orzekać w ramach wyznaczonych normami prawa materialnego oraz na podstawie wyników przeprowadzonego postępowania dowodowego (tak uzasadnienia postanowień Sądu Najwyższego: z 26 marca 2019 r., I NSNc 1/19; z 16 listopada 2016 r., I CSK 807/15; z 8 listopada 2012 r., I CSK 163/12 i w powołanych w tym postanowieniu wcześniejszych, niepublikowanych postanowieniach Sądu Najwyższego z 24 września 2009 r., IV CSK 129/09 i z 9 września 2011 r., I CSK 12/11). Stwierdzenie nabycia spadku pełni funkcję legitymacyjno-dowodową (por. B. Kordasiewicz w: *System Prawa Prywatnego*, tom 10, *Prawo spadkowe*, red. B. Kordasiewicz, Warszawa 2013, s. 547 i powołana literatura). W relacjach z osobami nieroszczącymi sobie praw do spadku, dowód z postanowienia sądowego o stwierdzeniu nabycia spadku albo z zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia ma status dowodu wyłącznego (art. 1027 k.c.). Oczekuje się, że stwierdzenie nabycia spadku powinno stwarzać pewność istnienia prawa, które dokumentuje (por. E. Warzocha, *Ustalenie stosunku prawnego lub*

prawa w sądowym postępowaniu cywilnym, Warszawa 1982, s. 17).

Legitymacyjno-dowodowa funkcja prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku powoduje, iż zarówno podmiot wymieniony w nim jako spadkobierca, jak i pozostali uczestnicy obrotu prawnego mają prawo żywić niezachwiane przeświadczenie, że wskazane orzeczenie ma charakter wiążący i realizuje zasadę demokratycznego państwa prawnego przez zapewnienie pewności prawa. Sąd jest tego gwarantem, gdy działa z urzędu. Doniosłość prawidłowego ustalenie spadkobierców spowodowała nałożenie na sąd obowiązku działania z urzędu (art. 670 k.p.c.). Błąd popełniony przez Sąd Rejonowy w przedmiotowej sprawie polegał na niewłaściwym zastosowaniu przepisów będących podstawą określenia kręgu spadkobierców, co wynikało z nieuwzględnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 31 stycznia 2001 r. (P 4/99), w którym uznał za niezgodne z Konstytucją przepisy art. 1059, art. 1060, art. 1062, art. 1063, art. 1064, art. 1087 k.c., a także Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. w sprawie warunków dziedziczenia ustawowego gospodarstw rolnych (Dz. U. z 1990 r., nr 89, poz. 619).

Z tych wszystkich względów, w ocenie Sądu Najwyższego, zaktualizowały się przesłanki, o których mowa w art. 89 § 1 pkt 1 i 2 u.SN oraz art. 89 § 1 *in principio* u.SN, tj. zaskarżone orzeczenie narusza zasady, wolności i prawa człowieka i obywatel określone w Konstytucji RP oraz w sposób rażąco narusza prawo materialne i procesowe na skutek jego niewłaściwego zastosowania, a eliminacja wadliwego postanowienia Sądu Rejonowego w Żarach Wydział I Cywilny z 20 listopada 2001 r., I Ns 644/01 jest konieczna dla zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej.

Konstytucja RP w art. 2 statuuje zasadę demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. Na treść wspomnianej zasady składa się szereg wartości, wywodzonych wprost z art. 2 lub też takich, które nie zostały ujęte *expressis verbis* w Konstytucji RP, ale które wynikają z istoty i aksjologii demokratycznego państwa prawnego. Wartości te tworzą pewien kanon, który nie ma charakteru katalogu zamkniętego (por. P. Tuleja [w:] M. Safjan, L. Bosek (red.), Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1-86,

Warszawa 2016, s. 222, nb. 19).

Zauważyć ponadto trzeba, że zasada demokratycznego państwa prawnego wyraża między innymi konieczność zapewnienia pewności co do prawa. Dlatego też postępowania nadzwyczajne, mające służyć wzruszeniu prawomocnych orzeczeń sądowych, dotyczyć powinny tylko najistotniejszych i najbardziej rażących wad wyroków bądź postanowień, a także takich wad postępowania. Nie mogą one bowiem zastępować kontroli instancyjnej i prowadzić do ponownego rozpoznania sprawy (por. wyrok NSA z 5 października 2017 r., II FSK 1286/17, LEX nr 2390446), co odpowiadać powinno konstytucyjnej zasadzie proporcjonalności.

Wywodzona z art. 2 Konstytucji RP zasada ochrony zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez nie prawa, nazywana także zasadą lojalności państwa względem obywateli, ściśle wiąże się z bezpieczeństwem prawnym jednostki. Wyraża się ona w takim stanowieniu i stosowaniu prawa, „by nie stawało się ono swoistą pułapką dla obywatela i aby mógł on układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na prawne skutki, których nie mógł przewidzieć w momencie podejmowania decyzji i działań oraz w przekonaniu, iż jego działania podejmowane zgodnie z obowiązującym prawem będą także w przyszłości uznawane przez porządek prawny” (wyrok TK z 7 lutego 2001 r., K 27/00, OTK 2001/2/29, tak też P. Tuleja [w:] M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1-86*, Warszawa 2016, s. 223-224, nb. 25). Koniecznym wymogiem realizacji zasady zaufania jest zagwarantowanie obywatelom bezpieczeństwa prawnego. Bezpieczeństwo prawne, przewidywalność prawa stanowionego przez państwo oraz respektowanie przez władzę działań podejmowanych w zaufaniu do państwa gwarantują ochronę wolności człowieka. (P. Tuleja [w:] M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1-86*, Warszawa 2016, s. 224, nb. 25 i 26).

Bezpieczeństwo prawne jednostki związane z pewnością prawa umożliwia przewidywalność działań organów państwa oraz prognozowanie działań własnych (wyrok TK z 14 czerwca 2000 r., P 3/00). Zatem jedną ze składowych zasady demokratycznego państwa prawnego jest zasada zaufania obywatela do państwa, wyrażająca się również w możliwości oczekiwania przez obywatela, aby organy państwa prawidłowo stosowały obowiązujące przepisy prawa, skoro zgodnie z art. 7

Konstytucji RP organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.

W niniejszej sprawie zaistniały, przesłanka szczegółowa oraz funkcjonalna z art. 89 § 1 u.SN, przy czym w związku z tym, że skarga złożona została po upływie 5 lat od uprawomocnienia zaskarżonego postanowienia, niezbędne jest ustalenie czy na przeszkodzie uwzględnieniu skargi i wydaniu rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 91 § 1 u.SN nie stoi art. 115 § 2 u.SN.

Zgodnie z tym przepisem, jeżeli zachodzą przesłanki wskazane w art. 89 § 1 u.SN, a zaskarżone orzeczenie wywołało nieodwracalne skutki prawne, w szczególności jeżeli od dnia uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia upłynęło 5 lat, a także jeżeli uchylenie orzeczenia naruszyłoby międzynarodowe zobowiązania Rzeczypospolitej Polskiej, Sąd Najwyższy ogranicza się do stwierdzenia wydania zaskarżonego orzeczenia z naruszeniem prawa oraz wskazania okoliczności, z powodu których wydał takie rozstrzygnięcie, chyba że zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji przemawiają za wydaniem rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 91 § 1 u.SN.

Uznać należy więc, że w sytuacji zaistnienia przesłanek określonych w art. 89 § 1 u.SN, gdy od uprawomocnienia się tego orzeczenia upłynęło 5 lat (lub wystąpiły inne okoliczności wywołujące nieodwracalne skutki prawne) zasadą jest ograniczenie się przez Sąd Najwyższy do stwierdzenia, iż zaskarżone orzeczenie wydane zostało z naruszeniem prawa. Odstąpienie w drodze wyjątku od tej zasady wymaga wykazania, że zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji przemawiają za wydaniem rozstrzygnięcia uchylającego zaskarżone orzeczenie. Przy czym wyrażonej w art. 115 § 2 *in fine* u.SN przesłanki dopuszczenia uchylenia zaskarżonego orzeczenia (gdy od jego uprawomocnienia upłynęło 5 lat) nie należy utożsamiać z zaistnieniem przesłanki funkcjonalnej z art. 89 § 1 *in principio* u.SN. Oznacza to, że każdorazowe zastosowanie art. 115 § 2 u.SN wymaga dodatkowego uzasadnienia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 23 czerwca 2021 r., I NSNc 144/21). Odpowiednie zastosowanie do skargi nadzwyczajnej przepisów dotyczących skargi kasacyjnej (art. 95 pkt 1 u.SN) pozwala stwierdzić, że obowiązek ten spoczywa na podmiocie inicjującym kontrolę nadzwyczajną.

W niniejszej skardze nadzwyczajnej brak jest jednak jakiegokolwiek uzasadnienia wskazującego na podstawy zastosowania wyjątku określonego w art. 115 § 2 u.SN. Nie został zatem spełniony wymóg formalny pozwalający na uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Niezależnie od powyższego, Sąd Najwyższy nadmienia, iż w przedmiotowej sprawie nie tylko nie zostały wskazane zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji przemawiające za uchyleniem zaskarżonego postanowienia, ale można wskazać na takie konstytucyjne zasady, wolności i prawa, które mogą przesądzać o niedopuszczalności jego wzruszenia.

Zgodnie z art. 23 Konstytucji RP podstawą ustroju rolnego państwa jest gospodarstwo rodzinne. Nie przesądzając definitywnie zagadnienia nie sposób nie zauważyć, że zasada wyrażona w tym przepisie mogłaby znaleźć zastosowanie do oceny stanu faktycznego powstałego po wydaniu zaskarżonego postanowienia. W dniu 15.05. 2002 r. uczestnik K. C. wraz z żoną A. C. rozszerzyli bowiem obowiązującą ich majątkową wspólność ustawową małżeńską na majątek nabyty przed zawarciem związku małżeńskiego oraz w czasie trwania związku małżeńskiego (akt notarialny zawarty przed notariuszem G. W. Rep. A nr [...]). W rezultacie żona uczestnika postępowania została współwłaścicielem przedmiotowego gospodarstwa rolnego. W sensie prawnym doszło więc do utworzenia rodzinnego gospodarstwa rolnego, tj. konstytucyjnie preferowanej formy prowadzenia działalności rolniczej. Ponadto, Sąd Najwyższy nie może nie zauważyć również, że uczestnik postępowania K. C. na podstawie zaskarżonego postanowienia był właścicielem przedmiotowego gospodarstwa rolnego przez ponad 21 lat. Jedną zaś z funkcji demokratycznego państwa prawa (art. 2 Konstytucji RP) jest ochrona stabilności, kształtowanych prawnie, stosunków majątkowych. Tak więc jakkolwiek sam fakt wydania postanowienia na podstawie nieobowiązującego w chwili orzekania stanu prawnego powoduje, że takie orzeczenie nie mogłoby się ostać (posiadać statusu *res iudicata*), niemniej jednak postanowienie, które przez ponad 21 lat było prawomocne, a tym samym przez ten okres uznawane także za wydane zgodnie z obowiązującym prawem, ukształtowało stosunki prawne, które mogłyby uzyskać walor praw zasługujących na ochronę. Nadmienić należy również, iż tak długi okres posiadania nieruchomości przez

uczestnika postępowania wypełnia przesłankę zasiedzenia nieruchomości w dobrej wierze (art. 172 k.c). Kwestie te nie mogą stanowić przedmiotu poszerzonych analiz także z uwagi na brak wskazania w uzasadnieniu skargi podstaw do zastosowania wyjątku określonego w art. 115 § 2 u.SN.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie 115 § 2 u.SN orzekł jak w sentencji postanowienia. O kosztach postępowania ze skargi nadzwyczajnej orzeczono na podstawie art. 398¹⁸ k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 u.SN.

[s.h.]

r.g.

[ms]